

**Toffel-taktiken eller Qvinnoväldet. Andra
upplagan. Stockholm, 1816, hos Zacharias
Haeggström.**

Stockholm
1816

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Ex. A.

Sy. Saml.
C. 100
C. 100
(P. 1)

Toffel-Taktiken ¹⁷⁰⁰⁻¹⁸²⁰
1816

eller

QVINNOVÄLDET.

~~~~~  
*Andra Upplagan.*

~~~~~  
STOCKHOLM, 1816,
hos Zacharias Haeggström.

Suppl. sakn.

TO THE HONORABLE SENATE

OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

~~~~~

Mina älskvärda Väninnor!

Toffeln är en gammal och i sanning högst träffande symbol af fruntimmersväldet, ja det ligger kanske en djupare mening i denna sinnebild, än i den allegoriska föreställningen af jorden genom Gudinnan Isis, eller i evighetens försinnligande genom en ormring. Vi må betrakta toffeln ur hvilken synpunkt som heldst; i allt skole vi i den återfinna grunddragen af det milda qvinnoväldet.

Den mest frapperande af dess egenskaper är att den sluter sig tätt till foten, utan att pressa och klämma den; i synnerhet när den är väl fodrad,

Äfvenså trycker kvinno-oket männens nacke så lent och omärkligt, att

4
tusende män bära det, utan att känna't,
ja utan att ens veta deraf. — Och just
häri, mina älskvärda systrar! uppenbarar
sig qvinnoväldets företråde framför man-
nens. Ty ett ok, som man icke känner,
är som man vet icke något ok.

En annan hufvudgenskap hos tof-
feln är dess lätthet. Hvad låter lättare
bära sig än en toffel? Ingen man gifves, som
icke är öfvertygad om denna sanning.
Ty så snart han kommer hem, är det
hans första göromål, att entlediga sig
den tunga stöfveln, och insticka foten i
den lika så lätta som varma toffeln. Sen
der en bild af det lätta äktenskapsoket,
hvilket mannen lika så beredvilligt väljer
framför det så kallade lediga ståndets bör-
da, i hvilket han dock endast är slaf af
sin abbegärslig och pressad press.

Och hvilken kan bestrida, att äkten-
skapsoket är bland alla ok det lättaste?
Hvilken kan bestrida, att det milda välde,

hvarmed vi beherrska männerna, de insinuerande böner, de försmäktande blickar, de honungssöta kyssar, de smältande tårar och de hjertrörande suckar, hvarmed vi täma deras styfsinne, består af ett finare ämne än männernas dundrande stämma och den råa befallande ton, hvarmed de fordra lydnad af oss?

En tredje egenskap hos toffeln är dess runda form och den dermed förenade lenheten i dess tryckning. Vål gifves ett visst slags tofflor med spetsiga klackar, som utan tvifvel skulle vara i stånd att genomborra den hårdaste hufvudskål på en man, och hvilka, i synnerhet när de råka att trampa på en liktor, kunna utpressa de bittraste tårar, de ömkeligaste rop; men äfven i denna dess fruktansvärdaste skapnad förblir den likväl alltid ett lent instrument mot en plump, kantig och kolossalisk karlstöfvel, heldst när denna är beväpnad med

hvassa sporrar och spikar. Såsom derföre toffeln lika träffande som skönt försinnligar för oss den lena tryckningen af qvinnoväldet, så föreställer deremot karlstöfveln en lika träffande symbol af det råa karlväldet; och i sanning, mina sköna! när jag ibland varit vittne till de förskräckliga förhärjningar, en sådan stöfvel anställt i den civilicerade verlden, i det han här ryckt med sig ett stycke af ett släp, der störtat öfver ända ett thebord med hela porcellains-servicen, thekannor och koppar; har den rättvisaste ovillja bemäktigat sig hela min person.

En fjerde egenskap hos toffeln är dess muntra, musikaliska lynne, som den äfven har gemensamt med äktenskapstoffeln. Ty, såsom det gifves tofflor, hvilka beledsaga hvarje steg med sålornas skorrande och knarrande samt klackarnas klapprande och slamrande, och derigenom bringa en viss musik i gångens entonig-

het; så gifvas ock fruntimmer, som förstå att förvandla äkta ståndets monotoni i en lustig duett, i det de stundom med qvinnoröstens moll- och durtoner så högt och ihärdigt falla in i trillande och discanterande fugor, att mannens bas-ton slutligen alldeles öfverröstas.

Endast i en enda egenskap uthåller icke toffeln någon jemnförelse med äktenskapsoket; nämligen i anseende till den bekvämlighet, hvarmed man kan skjuta den af och på sig. Med äktenskapsoket förhåller sig, som man känner, helt annorlunda. Den som en gång böjt sin nacke under det samma, skakar det icke af sig så lätt, som man skjuter en toffel af foten. I detta hänseende liknar qvinno-oket snarare ett straff-instrument, hvarmed man fordom plögade böja halsstarriga sällars nacke; hvilket likväl såsom mycket annat godt synes hafva kommit ur bruk. — Men, att åter komma tillbaka till

toffeln, så är det rätt beklagligt, att den häruti tillåter sig en afvikelse från sin symboliska karakter, och det vore önskligt, att man genom något slags knäppare eller fjäder äfven i detta afseende kunde göra den lika med äktenskapstoffeln.

Efter denna toffel-apologi, mina sköna väninnor! skola vi, som jag hoppas, icke finna någon ting så mycket grundadt i naturens ordning, som att mankønet sedan verdens begynnelse stått under toffeln. Rådfrågom hvilken historisk bok som heldst; och vi skole finna detta påstående bekräftadt på hvarje blad. Vi slå t. ex. upp Bibeln, som omständligast berättar, hvad som tilldragit sig med människorna sedan verdens begynnelse. Redan på första bladet stöta vi på vårurfader Adam, som rätt ordentligen stod under toffeln. Ty huru hade han eljest låtit förleda sig af Evas lockelser, att
snatta

snatta af den förbudna frukten och genom öfverträdelsen af Guds bud så lättsinnigt göra sig och oss alla förlustiga paradiset?

Huru Simson stod under toffeln, är verldskunnigt. Ja, jag tviflar icke det mindsta, att om Delila haft lystnad efter hans öron såsom hon hade efter hans hår, skulle han likaså beredvilligt låtit afskära sig sina öron, ja till och med sin näsa. Åtminstone förmärka vi ännu i dag mer än en Simson, som för vårt kön icke allenast uppoffrat sitt hår utan äfven sin näsa, ja till och med sitt förstånd. Men detta är ännu ingen ting emot konung Ahasyerus, som till den grad stod under toffeln, att hans Judiska Prima Donna, Grefvinnan Ester, behöfde blott rycka honom i skägget, för att beveka honom, att icke blott återkalla det nyss utfärdade slagtmandatet mot Judarna, utan till och med gifva dessa frihet

att slå till döds alla som icke voro af deras tro.

Men det skulle föra oss för långt, mina älskvärda! om vi företogo oss att genomvandra hela historiens fält, för att framvisa exempel på toffelns välde.

Endast det kan jag icke lemna obemärkt, att Grekerne, det tappraste, visaste och mest bildade af alla folkslag, mer än något annat folk erkände detta välde, i det de till och med underkastade Gudarnas och människornas fader, åskans Gud, Zeus, toffelns milda välde, såsom de Olympiska Guda-conferenserna bevisa, hvilka den gamle Barden Homer så snillrikt och träffande skildrar, och i hvilka än den blåögdade Cythere, än den fagerögda Häre uppträdde som Solens herrskarinna och vann seger öfver den Olympiska Påfvens hjerta och förnuft. Hvad denne Jupiter var för en äkta han-

rey, vill jag icke en gång omnämna; hvar-
dan ock konstnärerne satte horn på
Jupiter Ammon. — Efter min tanka taga
derföre fornforskarne mycket felt, när de
i dessa Ammonshorn söka styrkans sym-
bol; ty med lika rätt kunde man låta de
horn, hvarje annan hanrey bär i pannan,
gälla som sinnebild af styrka.

Att Herkules, denne Grekiske Sim-
son, satte sig vid spinnrocken, för att be-
haga sin kärälskliga, vet hvarje scholgosse.
Aspasia toffel-regering är icke mindre
bekant. Äfven Xantippa förtjenar näm-
nas, och det är visserligen den skönaste
triumf af vår allmagt, att den visaste man
på sin tid, han, som hvarken kände men-
niskofrukthan eller bäfvan för döden, dar-
rade för en qvinnas toffel. Men i hela
historien gifves icke något mer talande
bevis för toffelns magt, än att just på den
tid, då menskligheten suckade under Gre-
gor VII:s toffel, denne lika så sluge som

sträfve Kyrkoregent åter stod under sin vänas, den bekanta sköna Mathildas toffel, så att egentligen hela jordplaneten med alla dess Kejsare, Konungar och hjeltar hörsammade en qvinnotoffel.

Deraf den svärmande dyrkan, som i alla tider vederfarits toffeln, och det måste icke litet förundra oss, när vi höra, att ett för sitt galanteri och sina fina seder berömdt nabofolk, Polackarne, hafva hos sig infört ett bruk, som ganska träffande symboliserar denna dyrkan.

Vid deras dryckeslag företräder nämligen en fruntimmerstoffel, eller egentligen, hvad som i grunden kommer på ett ut, en fruntimmerssko pocalens ställe, i i det den, fylld ända till kanten med vin, circularar från ena munnen till den andra och tömmes af alla närvarande män för det vackra könets välgång. I sanning, om det någonsin gifvits ett fremmande bruk, som förtjenar att upptagas af manliga könet i vår nation, de städse

färdiga efterapare af fremmande moder, seder och bruk, så är det detta, och jag förbehåller mig, att i en af våra nästa theconferencer få bringa detta viktiga ämne till en formlig discussion, att det må vinna helgden af lag.

Det vore derföre i sanning icke för underligt, om något folk en gång skulle råka på det infallet, att i sina kyrkor uppställa bilden af en gyldne toffel och tillbedja den såsom en förkroppsligad symbol af gudomen. Ty, om det har gifvits filosofher, som försinnligat det högsta väsendet genom en kula eller en tärning, hvarfore skulle icke någon af våra nyare Philosopher en gång råka på det infallet, att gifva detta väsende skapnad af en toffel? Det kan icke heller nekas, att till detta slags gudadyrkan redan en god grund är laggd, emedan mången man vid en anblick af qvinnotoffeln får samma vördnadsryskning, som uppfyller den rättroende Katholiken vid anblicken af den påfliga toffeln.

Af alla dessa historiska facta, mina sköna väninnor! drar jag nu den slutsats, att hvarken förstånd, eller jern, eller guld eller, såsom Vaktmästaren i Wallensteins läger påstår, käppen regerar världen, utan endast och allenast toffeln.

Derföre låter ock ingenting lättare förklara sig än de oerhörda revolutioner, som detta, till utseendet så oskyldiga ting åvägabragt i den moraliska och politiska världen. Gå vi till grunden af historiens märkvärdigaste händelser, så skola vi allestädes finna bekräftadt, att de blifvit motiverade af toffeln. Jag vill icke omnämna de stora bragder, som qvinnor fordom omedelbarligen utförde genom styrkan af sin arm, således icke tala om de stridbara Amazonerna, icke heller om en Penthesileas, Camillas, Clorindas Jeanne d'Arcs och Corday's hjeltedater. Manqvinnor såsom dessa, förekomma mig såsom moraliska monstra, hvilka föllo ur sin roll och stodo i motsägelse med

sin bättre natur, emedan fruntimmer icke böra herrska genom den råa manliga kraften, utan genom den qvinliga skönhetens och klokhetens milda, men desto starkare magt.

Andra historiska mönster äro de, som tjena till bevis, att vi qvinnor från gammalt varit driffjädarne till stora händelser, den medelpunkt, hvaromkring den moraliska verlden vände sig, eller åtminstone det trätoäpple, om hvilket männen kfvades och slogo hvarandra till döds. Och just denna qvinnomagt är det, som jag här vill beteckna med uttrycket toffel, i det jag derunder icke förstår toffeln i inskräntare mening eller äktenskapstoffeln, utan toffeln i vidsträcktare mening, det vill säga, hela inbegreppet af den magt, hvarmed vårt kön beherrsakar männerna, så väl i som utom äktenskapet.

Hvad annat, frågar jag, hvad annat än Helenas skönhet gaf anledning till

Trojas förstöring och så många hjeltars död? Och om vi vidare följa historiens tråd; hvad annat än den segrande magten af denna samma Helenas skönhet var orsaken till den Trojanska koloniens grundande i Hesperien och de Romares derifrån utgående herravälde öfver verlden? Vi komma derföre utan stor svårighet till det resultat, att tvänne sköna fruntimmersögon, eller med andra ord, toffeln varit orsaken till en total förändring i den politiska verlden.

Vidare, hvad annat störtade Romuli urgamla konungatron? Hvad annat grundade den Romerska friheten, än Lucretias behag och tårar? Hvad annat än Kleopatras förtrollande skönhet tände oenighet mellan Roms hufvudmän och göt olja i det borgliga krigets förhärjande låga? Och skall jag omnämna den allmägt, hvarmed den Skottska Drottningen Maria Stuart beherrskade männerna, och de blodiga

diga fejder, som hon föranledde? Skall jag omnämna den sköna Camilla Caffarelli, upphofvet till Pazzi's blodiga sammanvärjning mot Mediceerna i Florenz? Skall jag skildra den inflytelse, toffeln hade på det sjuåriga krigets stora händelser?

Hvartenda blad i historien, mina sköna läsarinor, är en urkund, som talar högt för den sats, att toffeln regerar världen.

Dock, hvarföre fråga historien, när allt hvad vi dagligen se och höra omkring oss, talar för detta påstående?

Hvad annat än toffeln är stiftare till de flesta slagsmål och fejder i samhällslefnaden? Jag vill icke tala om äktenskapstvister. Att det är toffeln, som genom dylika fejder skuggar äktenskapets enformiga taffla, är alltför bekant, för att

här behöfva anföras. Här är fråga om
 fejder af annat slag. Vore det förenligt
 med vår kvinnliga värdighet, att ned-
 låta oss till den gemena hopens lustbar-
 heter, att blanda oss i dess stojande
 dansar och dryckeslag samt utforska grun-
 den till de slagsmål, hvarmed de vanli-
 gen slutas, så skulle vi göra den upp-
 täckt, att de otaliga blessurer och blåna-
 der, som man der får, vanligen blifvit
 gifna kvinnotoffeln till ära och äro lika
 många vittnen till dess triumpher. Men
 om detta redan sker på det färska trädet,
 hvad skall man då vänta af det torra?
 Och i sanning, hvad är vanliga anled-
 ningen till den ridderliga tvekamp,
 hvari våra unga cavallierer ej sällan
 bryta halsen af hvarandra? Är det icke
 det företräde, som ett par sköna ögon
 gifvo den ena eller den andra? Är det så-
 ledes icke toffeln i vidsträcktare mening?
 Jag vågar påstå, att utom toffelns impuls
 föga eller alldeles intet stort skulle ske i

verlden. Ty, utan det vackra könets bifall, utan den kvinnliga skönhetens pris forlorar mannens ärelystnad sin skarpaste sporre. Man fråge våra unga hjeltar. Hvad smickrar deras ärelystnad mera: det loftal, hvar med deras förman räcker dem stjernan eller guldpenningen, eller det välbehag, som framlyser ur sköna flickors ögon, när de prydda med tapperhetens tecken, intåga i den eröfrade staden?

Men icke allenast i tvister och fejder af alla slag uppenbarar sig toffelns magt, utan ock i hvarje annat förhållande. Hvad är själen i det husliga lifvet? Toffeln. Hvad har den mest afgörande inflytelse på barnens uppfostran, på valet af deras lefnadsyrke? — Toffeln. Hvilken stiftar och upplöser de flesta äktenskap? Toffeln, som här dock lika så ofta kommer tillbaka som Kasems tofflor. — Vidare: hvilken är driffräden till de flesta sällskapsnöjen, de flesta fester och lustbarheter, de flesta

baler och mascrader? Hvilken är själen på theatern? Ho lifvar konsterna, handelen och fabrikerna? — Toffeln. Ty, om icke qvinnokönet existerade, hvad skulle då krydda sällskapsnöjet, gifva lif åt luxen och moderna samt sporra konstnärens entusiasm? — Utan oss, mina sköna väninnor! vore jorden en ödemark, utan oss skulle männen, hvarken hafva lust att arbeta, att kämpa och svettas, eller att dansa, sjunga och dricka. Med ett ord, utan oss skulle de antingen dö af olustighet, eller slå hvarandra till döds af ledsnad vid lifvet.

Och nu kommer jag äntligen till en punkt, som af få rätt begrundas, ehuru toffeln här visar sig så mycket verksammare, ju mer den agerar bakom coulissen; nämligen toffelns inflytelse på inre statslefnaden. Jag påstår nämligen, att den icke litet bidrager att hålla statsmachinens hjulverk i rörelse. Man

måste endast hafva ögon för att se, och hufvud för att begripa.

Genom hvem, frågar jag, blifva så många embeten besatta, så många heders-tecken och värdigheter utdelade? Genom hvem blifva så många viktiga processer afgjorda? Hvilken är orsaken, att så många lagar eluderas? — Åter toffeln. Frågen en gång den eller den väl lönta embetsmannen, hvem han har att tacka för sitt embete. Är han upprigtig, så skall han svara er: toffeln. Jag vågar påstå att, så länge världen stått, hvarje tionde embetsman alltid haft toffeln att tacka för sin uppkomst, och att hvarje tionde fullmagt blifvit sigillerad med toffeln. — Och detta med rätta. Ty sedan urminnes tider har detta instrument företrädt pitschaftets ställe, och om Kejsar Carl den Store, eller hvilken det annars var, begagnade sin värjknapp till pitschaft; så finner jag det vida originellare ooh skickligare, att våra unga män

då och då betjena sig af toffelns vil sig-
 gilletts sättande under fullmagter och
 utslag.

Genom alla dessa bevisningsgrunder,
 mina sköna väninnor! är, såsom jag
 hoppas, toffelns suverainetet satt i det
 solklaraste ljus. När det derföre sades
 till Eva, och ännu upprepas för Evas
 döttrar: Han skall vara din herre! så
 tager man billigtvis detta blott för ett
 höfligt skämt. Ty i det Eva erhöll
 magt att beherrska mannen, hvaraf hon
 tidigt nog gjorde bruk, erhöll hon der-
 jemte stillat i ande rättighet att bringa
 honom under toffelns välde och har
 laglikmätigt gifvit denna rättighet i arf åt
 Evas döttrar.

Huru löjligt är det således icke, när
 männen, i det de böja sin nacke un-
 der vårt ok, likväl oupphörligt pocka på
 sitt så kallade husbondvälde?

Jag frågar: hvad företräde hafven
 då J, som inbillen er vara skapelsens

herrar, framför qvinnan, utom er råa kroppskraft? Ha! om denna gåfve tillkännas skapelsens herre, huru djupt stod då icke människan under elephanten? Huru snart skulle då icke björnen blifva mästare öfver björnledaren, och hästen öfver ryttaren? — Vetem, J skapelsens herrar! att det är vi, åt hvilka den goda modern naturen gaf den alltbeseigrande skönhetens, det fintliga, snällt fattande förståndets, ja till och med karakterstyrkans företräde, hvaröfver J så högeligen yfvens. Ty hvarje gång det gäller en allvarsam strid om husbondväldet: hvilken behåller öfverhand? — Qvinnan.

Ja, hören det, J därar! — Oss — oss har naturen stämplat till skapelsens herrar. Så länge verlden stått och står, har qvinnan herrskat och herrskar öfver er genom en hemlig, men så mycket starkare trollkraft. J ären endast qvinnans lekverk och apor. —

Men jag märker, att jag börjar förfra mig, och detta skadar den köld och moderation, en så vigtig och allvarsam philosophisk undersökning kräfver.

Att herrska är ljust, mina systrar! och låtom oss därför i fullt mått smaka denna ljufhet. — Men fördöljom det icke för oss: vårt herravälde liknar i många hänseenden Judarnas och Jesuiternas, i synnerhet deri, att det icke får uppträda offentligen. Ty, likasom Jesuiterne genom förståndets magt, och Judarne genom penningens, från gammalt öfvat och ännu i dag öfva ett oförnekligt, ehuru hemligt välde; så måste det ock vara vårt ögonmärke, att städse styrka männerna i den tankan, att de beherrska oss, för att desto säkrare hålla dem under toffelns lydriad. Häruti består efter min tanka hela hemligheten af fruntimmersväldet, och Skaparen sjelf har genom de
ofvan-

ofvanför anförda orden, dem han talade till vår urmoder, gifvit en vink, att toffeln icke får agera öppet, utan i hemlighet.

Jag skall bemöda mig, mina sköna väninnor, att i den öfriga delen af min föreläsning lägga er för ögonen grunddragen af ett visligt fruntimmersvälde, och då jag kan förutsätta, att jag dermed gör en stor del af vårt kön en tjenst, skall jag i sinom tid utge denna lära af trycket, under titel af: toffel-taktikens teori, eller konsten att underkufva och beherrska män, på det den i hvart och ett väl inrättadt hushåll må införas såsom en fruntimmers-kateches, och hädanefter tjena till grundläggning vid unga flickors uppfostran.

Som jag hoppas, skall ingen derför utropa mig för myteri. Ty jag har blott den ärliga afsigt, att göra mina

oerfarna unga väninnor bekanta med de konstgrepp, hvarigenom de skola bibehålla sig i besittning af en företrädesrätt, som tillkommer dem af Gud och naturen, men hvilken männen gerna villja bestrida dem.

Således till saken!

Hvar och en som vill besegra eller beherrska en annan, må först tillse, huru hans vapen förhålla sig till vederpartens. Han underrätte sig tillika om motståndarens svaga sida, och bestämme derefter anfallssättet.

Låtom oss derföre först och främst hålla en vapenmönstring, det vill säga undersöka, hvilka vapen naturen har gifvit oss, och huru de förhålla sig till männernas.

Naturen gaf den ena delen af vårt kön dessa lägre anfalls- och försvarsverktyg, hvarmed hon äfven utrustat vissa djur, nämligen hvassa naglar (li-

likasom höken), ett hvasst bett (likasom katten), och en hvass spetsig tunga (likasom ormen).

En annan del af vårt kön gaf hon denna fina, likaså böjliga som gälla röst, hvilken än genom tonernas ljuflva magt förmår uppmjuka mannens hjerta, insöfva hans förstånd och förtrolla hans sinnen, än genom deras råa styrka döfva hans öron, bevinga hans fötter och jaga honom på dörrn. Åter en annan del gaf hon denna skönhetens förtrollande magt, för hvilken männerne falla till föga, likasom för en afgudabild; hon gaf denna del af vårt kön detta ögonspel, som gör den visaste förvirrad och förryckt, detta purpurmunnan omsväfvande leende, som fångslar och förtrollar de starkaste, denna smärta vext, denna liljans och rosens smältande skönhet, som sätter det kallaste hjerta i låga. Ännu en annan del gaf hon denna skarp-

sinnighet, hvilken ingen ting undfaller, dessa ögon, som utspeja det mest förborgade, denna näsa, som uppvädrar det mest aflägsna, dessa öron, som utlystna det mindsta ljud, de tystaste ord. Åter en annan del gaf hon denna skarphet och smidighet i förståndet, som utforskar mannens hemligaste känslor och afsigter, genast uppspanar hans svaga sida, och alltid träffar rätta punkten; hon gaf denna del i synnerhet förställningsgäfvan, som är lika skicklig att hyckla som att dölja känslor, denna skådespelaretalent, som förstår att till hvarje roll välja den rätta masquen, och är lika öfvad att le, sucka och gjuta tårar, hyckla glädje och smärta, framgyckla hänryckning och förtjusning, dåningar och convulsioner. — Äntligen gaf hon en stor del af vårt kön detta mod, denna ståndaktighet och ihärdighet, som fullföljer sina planer, utan att låta sig uttröttas af klippor och törnen, eller afskräckas af mannens motstånd.

Alla dessa vapen, mina skönheter, utgöra en så fruktansvärd qvinnoarsenal, att männen stå nästan alldeles värnlösa mot oss. Ty, om vi undantaga deras råa kroppskraft, hvad kunna de sätta emot en sådan öfverlägsenhet, annat än detta ursinniga raseri, som öfverflyglar sig sjelf och då och då drifver dem till utbrott af vanmäktig förtviflan, eller detta kalla plegmatiska, långsamma förstånd, som aldrig låter dem komma till handling.

Ja, om vi ock måste medgifva, att naturen ibland, till och med ända till slöseri, utrustat många bland dem med hög skönhet och skarpsinnigt förstånd, och att de deraf ofta göra ett ganska förderfligt bruk mot vårt kön; så stå de dock i det hela efter oss.

Deremot hafva de alla vårt köns svaga sidor, och det i ännu högre grad, — denna passionsfullhet, som gör dem

blinda och döfva, denna stolthet och denna fåfänga, som så lätt går i fällan.

Låtom oss nu gå öfver till undersökningen af den andra frågan: på hvad sätt vi böra bruka dessa vapen, för att bringa männerna under toffelns lydnad.

Hvad de lägre anfalls- och försvarsverktygen beträffar, nämligen naglar, klor, tänder och dylika medfödda vapen, de må vara skickliga att klösa och bita, eller hårslitas, sparkas och slåss; så gifves det visserligen fall, då man kan göra ett ganska verksamt bruk deraf, om de nämligen på en gång och oförmodadt rättas mot ett karlansigte. Vål beklagar jag de arma varelser, som blifvit af naturen så styfmoderligt behandlade, att de icke kunna sätta mot mannen andra vapen än sådana, dem han genom sin öfveryägende kraft lätt kan göra overkamma. Då imellertid en betydlig del

af vårt kön måste inskränka sig till dessa slags vapen, är här visserligen stället att undervisa om bruket deraf. För detta fall gifver oss djurens naturhistoria den lärrikaste upplysning. Låtom oss välja ett helt enkelt exempel. Huru försvarar sig ett litet svagt och spädt djur, den söta katten, emot den lika så starka som roflostna hunden? Hon kryper ihop i en vrå, concentrerar der alla sina stridskrafter på en punkt, och gör då flera lika så djerfva som mästerliga utfall emot sin morrande fiende, i det hon med den förenade magten af sina skarpa tänder och klor så rusar honom i synen, att fienden alltid måste draga sig tillbaka med ansenlig förlust, till dess det lyckas henne, att genom en tvästerlig manœuvre vinna fältet.

Mera än denna vink behöfver icke kvinnans läraktighet, för att i dylika fall följa den sluga kattens taktik.

Dock, här är icke blott fråga om det defensiva utan äfven om det offensiva förfaringssättet. Vi skulle således redan nödgas se oss om efter ett annat exempel i djurens naturhistoria, om icke vår egen naturhistoria gaf oss tillräcklig upplysning. — Låtom oss då t. ex. gifva akt på en fiskare- eller bondhustrus taktik. Huru går hon tillväga för att dämpa ett uppror, hvarmed hennes kärälskade hotar hennes toffel-suverainetet?

Sedanⁿ hon en stund badat i tårar och under denna lilla vindstilla gjort mannen säker, faller hon plötsligen, så snart det mindsta spår till upproriska tänkesätt yttrar sig, likasom en blixtnur skyn, i concentrerad, kilformig slagordning öfver den oberedda rebellen, så, att denne gripes af en panisk förskräckelse, söker sin räddning i feg flykt, och underkastar sig med nya förluster och uppoffrin-

offringar. Men af flera sådana qvinnosegrar uppstår slutligen en ljufvana att herrska på qvinnans, och en bitter vana att lyda på mannens sida, hvarigenom en obeservans grundas, som för framtiden stämplar alla dylika upproriska försök såsom brott, och omgifver qvinnotoffeln med en viss gloria.

Hela hemligheten af detta slags qvinliga krigskonst, som jag ville kalla det lilla äktenskapskriget, består således i föreningen af nämnda vapen till ett lika så raskt och energiskt som oförmödadat anfall. På detta sätt blir den öfverlägsna manliga kraften besegrad genom en slug och skicklig taktik.

Men jag har redan för länge uppehållit mig vid detta slags vapen, hvars bruk alltid skadar qvinnotoffelns majestät och äfven i lyckligaste fall blott

skördar tætydiga lagrar. — Endast för den systematiska ordningen och fullständigheten skull måste jag i förbigående nämna dem, och öfvergår nu till ett annat slags vapen, nämligen kvinnorösten.

Ingenstädes i naturen vidröra ytterligheterna hvarandra närmare än i kvinnans röst, om man undantager kvinnolynnet. Den är lika skicklig att frambringa de hårdaste och kärfvaste toner som de lenaste och ljufvaste välljud. I bägge fallen är den ett ganska verksamt medel, om den med konst rigtas mot mannens öra.

Det gifves vissa skärande och skarpa discant-toner, som äro i stånd att genomborra det starkaste trumskinn och lemna mannen endast valet mellan döfhhet och en hastig flykt. Äro vi nu utrustade af naturen med en så organiserad röst, måste vi iakttaga samma regler, som jag

föreskrifvit för bruket af de mot mannens ansigte rigtade vapen. Vi måste dervid taga till bistånd en vig och snabb tunga, och likaså kraftigt som oförmodadt rigta dessa allierade mot den uppstudsige mannen — Val har jag känt en halsstarvig skurk, som i sådana fall betjente sig af ett visst motgift, i det han, så snart frun lät sitt munbatteri spela mot honom satte en barntrumma och en skogshund i rörelse, och på detta sätt förstod att någorlunda dämpa ock förslöa det skärande af kvinnorösten; men vanligen taga männen i sådana fall heldre flykten än de utsätta för faran att blifva slagne med döfhet och förryckthet.

Äfven hvad detta slags vapen beträffar, måste jag upprepa det ofvanför sagda, att det icke pryder det ömma och med rätta så kallade vackra könet och recommenderas således blott dem, som icke kunna höja sig öfver fiskarmångler-skornas kategori.

Skönare och mer lysande är toffelns seger, när qvinnans röst verkar med Philomenes trollkraft på mannens öron. Ingenting är sinnrikare upptänkt än fabeln om Sirenerna och Ulysses' resecamrater. Likasom desse genom de melodiska hafsvidundernas Ijufva, drillande toner lockades från skeppet ner i hafvets djup, så förmå ock vi genom trollkraften af vår röst rycka mannen från hans inbillade höjd ner i toffelregementets afgrund. Och i sanning, jag ville se den känslöse, som icke gaf bort sin sista styfver för en Turkisk shawl, som icke satte bort sin sista silfversked för en siden-capott, och sitt goda namn dertill, när vi framställa våra böner med en Mara's och Catalani's fleuttoner. Det gör mig derföre alltid ett rätt innerligt nöje, när jag är vittne till den seger, som någon Sirene vinner öfver sin mans betänkligheter och kalla förnuftsgrunder; och om mången rik vällustling inbillar

sig med sin metall kunna köpa en skön frus frihet eller dygd, kunne vi med större rätt påstå, att vi med vår strupes metall förstå köpa männernas frihet, dygd och till och med förnuft.

Huru nu detta vapen bör brukas, skall jag genast visa, i det jag öfvergår till den högre qvinnotaktiken, nämligen till konsten att behaga, att förtjusa, att afväpna, att fångsla männen och hålla dem fångsliga under toffelns lydnad.

Grundbasis för denna högre krigskonst är den qvinliga skönheten. Hon är detta vapen, som i eviga tider skall försäkra qvinnokönet om segern öfver mankønet. Den råaste kannibal kufvas och tämes genom den: när Herkules bortkastade sin klubba och sin lejonhud samt tog till spinnrocken, för att hylla skönheten, när Rinaldos kraft besvärjdes af Armidas behag, ja när den mord-

lystne Mars sjelf försmäktade i Cytheres bojor; så känner jag ingenting, som mera träffande försinnligar skönhetens magt än allegorien om lejonet, på hvars rygg den lille skarpskytten Amor rider.

Men förgäten dock icke, behagens ternor! att skönheten är ett dödt capital, om vi icke förstå att ockra dermed, att ompräglä den till ett mynt, hvarmed vi köpa männernas frihet.

Hvad säger jag? Ett dödt capital! Ack, mina väninnor! — Skönhet, så snart den icke är parad med klokhed, liknar ett dödande vapen i ett oförfaret barns händer, som allt för lätt vänder sig mot dess eget bröst. — O! låtom oss inpräglä det djupt i våra ömma själar, mina yngre systrar! att det icke gifves någon förderfligare skänk af himmelen, någon större förbannelse, än just denna afundsväckande skönhet, om den icke har den Argusögdade kløkheten till sin väktare.

Ty lik det jagade rådjuret, lik den o-skyldiga dufvan, omsnärjes hon af alla jägare med nät; alla karlar, sikande efter rof och byte, förklara henne krig.

Klokheden är det således, som måste träda i förbund med skönheten, icke allenast för att skydda henne mot anfall, utan ock för att hjälpa henne vinna segern. Och det är just dessa den qvinliga klokhedens regler, som jag nu vill framställa under titel af: qvinlig behagkonst, koketteri eller toffeltaktik i högre mening.

Hela hemligheten af qvinnans behagkonst hvilar på den grundsatsen: "framkasta icke skönheten såsom en läckerbit för mannens lystnad, utan betrakta den såsom en lockmat att fånga honom."

Betänken, mina unga systrar! att mättnad är kärlekens graf. — Låten e-

dra män derföre mer försmäktade, än frossa, mer begära än njuta, och när J låten dem njuta, så tillstädjen dem blott vidröra njutningens bågare, men icke att tömma den med full hals. — En skön fru, som är så passionsfull eller dåraktig, att hon vänjer sin man vid frosseri, liknar en ursinnig slösare, som på en vecka utgifver allt hvad han har, och måste för hela den öfriga äktenskapstiden lida nöd och brist eller låna af andra. Så skördar ock hon för den öfriga lifstiden icke annat än tomhet, köld, vämjelse och ledsnad; hennes skönhets gloria är försvunnen, njutningen har förlorat sin krydda, behagen sin retelse; qvinnovapnen sin udd; med ett ord, en sådan dåraktig fru har afväpnat sig sjelf, hon har lättsinnigtvis förspilt sitt välde och groft försyndat sig mot toffelns majestät. J skolen vara karga med edra kärleks-

bety-

betygelser, mina unga systrar! J skolen vaka och herrska öfver edra känslor; hvarje blick, hvarje suck, hvarje handtryckning, hvarje kyss bör vara ett väl beräknadt anfall på mannens frihet. Hans stormande anfall skolen J länge afslå med edra ögons segerrika magt, och förunna kärlekens högsta pris endast åt den knäfallande bedjaren, som lofvar ovillkorlig undergifvenhet, högtidligen erkänner toffelns välde, samt går i borgen därför genom dyra offer och underpanter. Så skolen J alltid stråla för mannen i skönhetens gloria, äfven länge sedan tidens grafstickel ristat fårer på edra kinder.

Och nu till slut ändå några taktiska reglor och hemligheter.

Själen af qvinnans behagkonst är konsten att illudera eller förställnings-

konsten. Förställningen är klokhetens dotter, eller fastmer, utan den är klokheten ett oting. Det skulle icke vara svårt, att lika så skarpsinnigt som lärdt kunna utföra denna sats. Jag hoppas dock, att mina sköna äro innerligen öfvertygade om denna sanning, så att jag icke har af nöden, att uppehålla mig vid så klara premisser. — I denna förutsättning frågas således: huru snärjer man dermed mannen?

För att vinna detta syftemål, måste vi framför allt försäkra oss om tvänne mäktiga bundsförvandter. Dessa äro mannens stolthet och fåfänga. Den förra vinna vi ganska lätt genom det ofvanför nämnda konstgreppet, att vi, under det vi beherrska mannen, städse hålla honom i den mening, att han herrskar öfver oss, att vi derföre begäre af honom alla de offer, vi af honom äska, icke såsom tecken af hans hörsamhet, utan såsom

bevis af hans ädelmod, icke i en befalande, utan i en insinuerande, bedjande ton. — Hans fåfänga drage vi på vår sida i det vi styrka honom i den tankan, som ginge allt vårt sträfvande ut på att behaga honom, att hans kärlek är den afgud, för hvilken vi uppoffra oss med kropp och själ. Hafve vi sålunda försäkrat oss om de höga allierade, så draga vi i fält mot honom med alla skönhetens vapen, och segern skall icke länge blifva oviss.

Låtom oss upplysa saken genom ett exempel.

Vi önske att ega en ny dyrbar klädning, en modern service, en elegant vagn eller något dylikt. Vår önskan finner i mannens egensinnighet, i hans calculerande sparsamhet ett hårdnackadt motstånd. Huru gå vi då tillväga, för att genomdrifva vår villja?

Först anrycka vi mot honom med hela styrkan af den qvinnliga vältaligheten, ställa i slagordning alla de grunder och skäl, hvarföre vi icke kunna visa oss sämre än den eller den o. s. v., förstärka dem med hela magten af det välljud, hvaraf vår röst är mächtig, med denna ljufva insinuerande ton, som gör våra böner så oemotståndliga, i synnerhet när vi sockra dem med ett: min älskade goda man! min enda söta engel! min hulda älskling! och dylika curanta kärlekstitlar; tillika låte vi några brandreketer från våra ögon spela på honom. Gör detta ännu ingen verkan, så uppbytte vi med det svåra artilleriet mot centern, och afbränna en kyss på hans läppar. Förblir han det oakadt i sin gamla ställning, så låte vi ett förtäckt batteri af suckar spela mot hans hjerta. — Nu ändtligen är han villig att capitulera, kysser vår hand, samt ber oss om förlåtelse och amnesti för den oss tillfogade kränkningen. — Beviljes; och

en öm omfamning är priset för hans hør-samhet. — Så, mina systrar! bör han genom offer köpa hvarje kärleksbetygelse. Så, mina systrar! måste vi bruka skönhetens vapen, och alltid tillkämpa toffelny tropheer.

Men antagom, att alla våra konster icke voro i stånd att rubba mannens bergfasta ståndaktighet. Då, mina sköna! blir oss icke annat öfrigt, än att draga till oss våra reserver, och utföra ett afgörande slag mot en ännu obesatt svag sida hos fienden — jag menar hans medlidande. Dessa reserver bestå i tårar, dåningar och convulsioner, dem vi en choc låta anrycka mot honom.

Och med dessa vapen, mina väninor! segra vi otvifvelaktigt, när skönhetens vapen brista.

Också böra vi icke låta oss afskräckas af det första, tilläfventyrs, misslyck-

de försöket, utan visa oss lika stora i vårt sista vapen, ståndaktighet och ihärdighet; och vi skola visserligen till slut nå det sköna målet.

Detta, mina älskvärda systrar! ärqvinnotaktikens grundsatser, dem jag lofvar föredraga er. Och härmed slutar jag denna afhandling med den upprigtiga önskan, att den må i sin mon bidraga att stadfästa toffelns välde öfver hela jorden.

www.books2ebooks.eu